

**Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Філалагічны факультэт
Кафедра рыторыкі і метадыкі выкладання мовы і літаратуры**

Анатацыя да дыпломнай работы

«Пераклад у сістэме навучання беларускай мове ў сярэдніх класах»

**Гансецкая Анастасія Станіславаўна,
кіраўнік Саматыя І. М.**

2014

РЭФЕРАТ

Звесткі аб аб'ёме дыпломнай работы: работа складаецца з уводзін, дзвюх глаў, заключэння, бібліяграфічнага спіса, у якім 61 найменне, пяці дадаткаў. Поўны аб'ём работы – 100 старонак (аб'ём бібліяграфічнага спіса і дадаткаў – 20 с.).

Ключавыя словы: ПЕРАКЛАД, ПРЫЁМЫ ПЕРАКЛАДУ, ВУЧЭБНЫ ПЕРАКЛАД, ПРАКТЫКАВАННЕ-ПЕРАКЛАД, ПЕРАКАЗ-ПЕРАКЛАД, МІЖКУЛЬТУРНАЯ КАМУНІКАТЫЎНАЯ КАМПЕТЭНЦЫЯ, КАМУНІКАТЫЎНА-ДЗЕЙНАСНЫ ПАДЫХОД, ІНТЭРФЕРЭНЦЫЯ, ПАРАЎНАЛЬНА-СУПАСТАЎЛЯЛЬНЫ АНАЛІЗ, БІЛІНГВІЗМ, ІНТЭГРАВАНЫ ЎРОК, МАШЫННЫ ПЕРАКЛАД.

Аб'ект даследавання: працэс навучання беларускай мове ва ўмовах беларуска-рускага і іншамоўнага кантактавання. **Прадмет даследавання:** методыка выкарыстання практыкаванняў-перакладаў ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі Рэспублікі Беларусь. **Мэта дыпломнай работы:** тэарэтычна абгрунтаваць методыку фарміравання ў школьнікаў міжкультурнай камунікатыўнай кампетэнцыі праз выкарыстанне вучэбнага перакладу. **Метады даследавання:** аналіз і сінтэз, абагульненне і інтэрпрэтацыя лінгвістычнай, псіхалінгвістычнай, псіхалага-педагагічнай і метадычнай літаратуры, параўнальны, супастаўляльны, сацыяльна-педагагічны аналіз (аналіз праграм, падручнікаў), метады ацэнкі і самаацэнкі. У дыпломнай рабоце ва ўводзінах абгрунтавана актуальнасць абранай тэмы даследавання, раскрыта мэта, сфармулявана гіпотэза, вызначаны аб'ект, прадмет, задачы, метадалагічныя асновы і метады даследавання, раскрыта навуковая навізна, тэарэтычная і практычная значнасць даследавання, пералічаны формы апрабацыі вынікаў даследавання. У першай главе пададзена структурнае апісанне навучальнага перакладу. Праведзены лінгва-супастаўляльны аналіз беларускай мовы з рускай, адзначаны некаторыя асаблівасці беларускай мовы ў параўнанні з нямецкай. У другой главе вызначана сутнасць праблемы перакладу, разгледжаны і прааналізаваны практыкаванні-пераклады для развіцця і ўдасканалення маўленчых ўменняў і навыкаў беларускіх школьнікаў, апісваецца тэхналогія выкарыстання вучэбнага перакладу тэкстаў розных стыляў. У заключэнні падведзены вынікі праведзенага даследавання, сфармуляваны высновы, высветлены напрамкі далейшага даследавання. У дадатках прадстаўлены матэрыялы, апрабіраваныя падчас педагагічнай практыкі (планы-канспекты ўрокаў: пераказ-пераклад, інтэграваны ўрок, машынны пераклад і інш.; факультатыў “Майстэрста перакладу”). Даследаваная тэма пацвердзіла эфектыўнасць методыкі выкарыстання вучэбнага перакладу ў працэсе ўдасканалення маўлення школьнікаў для развіцця міжкультурнай камунікатыўнай кампетэнцыі.

ABSTRACT

The diploma thesis consists of an introduction, two chapters, conclusions, a bibliographical list of 61 sources and five annexes.

Keywords: TRANSLATION, INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE, INTERFERENCE, COMPARATIVE ANALYSIS, BILINGUALISM, COMPUTER-INTEGRATED LESSON, MACHINE TRANSLATION.

The research object is Belarusian language teaching within the Belarusian-Russian and foreign context.

The subject of the research is techniques for using translation-exercises in educational establishments in the Republic of Belarus.

The purpose of the diploma thesis is to justify methodology for developing pupils' intercultural communicative competence through educational translation in theoretical terms.

The research methods are analysis and synthesis, generalization and interpretation of linguistic, psycholinguistic, psycho-pedagogical and methodological literature, comparative and socio-pedagogical analyses (analysis of programs, textbooks), estimation and self-appraisal techniques.

Within the framework of our research a comparative analysis of the Belarusian and Russian languages was made with emphasis on their certain differences from German; as well as the structural description of educational translation was given together with the techniques and recommendations for its usage within the educational process. The efficiency of method and materials developed was tested during practice teaching.